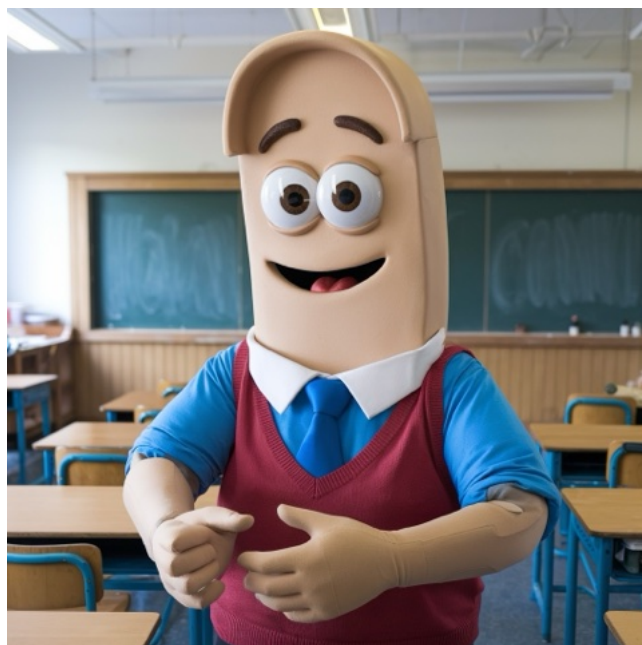

Komma de Kommaburger

Er was eens een bijzonder druk dorpje dat Kommaburg heette, gelegen in het grote land van Zinnenonia. In Kommaburg woonde een piepklein leesteken dat altijd en overal in actie moest komen om het lezen in het hele land begrijpelijk en prettig te houden. Dit leesteken was de Komma! En Komma had veel werk, want zonder hem werden alle zinnen een onleesbare brei.

Op een dag besloot Komma om alle kinderen van Zinnenonia uit te nodigen voor een grote rondleiding door het dorp. Hij wilde ze zijn werk laten zien en uitleggen wanneer hij tevoorschijn moest komen. "Vandaag leren jullie waarom ik zo belangrijk ben!" riep hij vrolijk. De kinderen kwamen enthousiast naar Kommaburg en verzamelden zich rond hem.

"Stel je voor," begon Komma, "dat je in de winkel staat en je ziet een boodschappenlijst. Zonder mij zou dat een beetje gek zijn. Kijk maar naar dit lijstje: *'We hebben appels peren bananen druiven en meloenen.'*" De kinderen lachten. "Dat is raar!" riep een meisje. "Het klinkt alsof het allemaal één lang woord is."

"Precies!" zei Komma. "Zonder mij zou je denken dat *'appels peren bananen druiven en meloenen'* allemaal aan elkaar geplakt zijn. Maar als ik ertussen kom, wordt het ineens duidelijk! Dan wordt het: ***'We hebben appels, peren, bananen, druiven en meloenen.'*** Zie je? Nu weet iedereen dat het allemaal losse dingen zijn."

"Dus bij een opsomming gebruik je steeds een komma tussen de dingen die je opnoemt," zei een jongen enthousiast. "Juist!" riep Komma, "dat is de eerste manier waarop je mij kunt gebruiken!" "En vergeet niet, de laatste komma staat vaak voor het woord 'en'. Die zet je meestal niet, behalve als je iets wilt benadrukken. Bijvoorbeeld: *'Ik houd van koekjes, taart, snoep, en ijs!'* Dan lijkt het alsof dat ijs echt héél belangrijk is!"

Komma en de kinderen liepen verder door het dorp, langs het stadhuis, waar een lange zin op een groot bord stond. Komma wees naar de zin, die luidde: *'Het is warm ik neem een ijsje.'* "Dat klinkt toch gek?" vroeg een jongen. "Het is net één lange zin."

"Juist!" riep Komma. "Als er twee zinnen achter elkaar staan, zonder een verbindingswoord zoals 'en' of 'maar', dan moet ik ertussen staan. Kijk maar wat er gebeurt als ik erbij kom: ***'Het is warm, ik neem een ijsje.'***"

De kinderen knikten begrijpend. "Nu kun je horen dat het twee losse zinnetjes zijn," zei een meisje. "We weten nu dat het warm is én dat iemand een ijsje neemt!"

Een andere jongen vroeg: "Dus als er geen verbindingswoord is, dan moet jij tussen twee zinnen komen staan?"

"Precies!" zei Komma trots. "Dat noemen we een komma tussen twee hoofdzinnen. Dat is de tweede manier waarop je mij kunt gebruiken. Het helpt je om een korte pauze te nemen terwijl je leest."

Komma gaf nog een voorbeeld: "Wat vinden jullie van deze zin: '*Hij houdt van tekenen zij houdt van schilderen.*'" "Zonder jou," zei een meisje, "klinkt het als één hele rare zin." "Inderdaad," zei Komma. "Maar als ik erbij kom, wordt het: '**Hij houdt van tekenen, zij houdt van schilderen.**' Nu weten we dat ze allebei iets anders doen, en dat is meteen duidelijk!"

Komma en de kinderen wandelden verder naar de speeltuin van Zinnenonia, waar een bordje stond met een belangrijke waarschuwing: '*Pas op voor de hond hij blaft!*' De kinderen lachten weer. "Zonder jou klinkt het alsof we die hond zelf iets vertellen!" zei een jongen.

"Precies!" zei Komma. "Als je een waarschuwing of een roep hebt aan het begin van een zin, dan moet ik meteen na die roep staan. Dat is de derde manier waarop je mij kunt gebruiken. Zo kun je even pauzeren voordat je verder leest. Kijk maar: '**Pas op, voor de hond, hij blaft!**' Nu weten we dat het echt een waarschuwing is voor iedereen die het leest, en dat de hond inderdaad blaft!"

Komma gaf nog een voorbeeld. Hij wees naar een andere zin op een bordje: '*Oh kijk daar vliegt een vogel.*' "Dit lijkt één lange zin zonder pauze," zei een meisje. "Juist! Maar als ik erbij kom, kun je even ademhalen tijdens het lezen. Het wordt dan: '**Oh, kijk, daar vliegt een vogel!**'"

De kinderen knikten en begrepen het nu helemaal. "Dus als je een inleiding hebt, zoals 'oh' of 'kijk' of 'hé,' dan komt er na die inleiding altijd een komma?" "Ja!" zei Komma trots. "En nu zijn jullie officieel Komma-experts!"

Toen Komma klaar was met de rondleiding, riep hij de kinderen bij elkaar. "Nu gaan we testen of jullie echt goed hebben opgelet!" Hij wees naar een grote zin op het bord in het midden van het plein:

'Hé kijk uit voor die grote hoed hij waait weg en pas op voor de hond hij zit daar'

De kinderen keken er even naar en begonnen toen enthousiast komma's toe te voegen. Ze kwamen tot deze zin: '**Hé, kijk uit, voor die grote hoed, hij waait weg, en pas op voor de hond, hij zit daar!**'

Komma lachte breed. "Perfect! Nu hebben jullie alles juist gedaan. Kommaburg is dankzij jullie nog overzichtelijker dan voorheen!" Vanaf die dag hoefde niemand in Zinnenonia zich meer zorgen te maken over verwarrende zinnen. De kinderen hadden alle regels goed geleerd: een komma bij opsommingen, een komma tussen twee hoofdzinnen zonder verbindingswoord, en een komma na een roep of inleiding. En Komma? Die voelde zich eindelijk begrepen en gewaardeerd!

TAALEDTECTIVE

Bij te tekst: Komma de Kommaburger

1

Wanneer gebruik je komma's? (drie manieren)

1. _____
2. _____
3. _____

2

Probeer de ontbrekende komma's in onderstaande zinnen te zetten:

1. Oh ik hou van appels peren druiven en bananen vooral in de zomer.
2. De kat sprong op de tafel klauwde in de lucht en rende weg.
3. In de tuin groeien rozen tulpen en zonnebloemen.
4. Kijk we hebben pizza pasta en salade voor het diner.
5. De hond blaft de kat rent weg en de vogel vliegt.
6. Ze pakte haar tas trok haar jas aan en ging naar buiten.
7. Mijn lievelingskleuren zijn blauw groen en geel.
8. Hij speelt voetbal zij speelt tennis en ik speel basketbal.
9. Het is koud ik deed mijn jas dicht.
10. Ik wil naar het strand het park de supermarkt en het zwembad.
11. Ze liep naar de winkel kocht wat appels en ging naar huis.
12. Mijn broer is boos maar mijn zus lacht.
13. De zon schijnt de vogels fluiten en de bloemen bloeien.
14. We aten brood kaas eieren en fruit als ontbijt.
15. Het regende hij pakte een paraplu en ging toch naar buiten.